

Nina Konopinski-Klein

Polnisch-Deutsch für die Pflege zu Hause

Rozmówki polsko-niemieckie
do opieki domowej

2. Auflage

 Springer

Polnisch-Deutsch für die Pflege zu Hause

Nina Konopinski-Klein

Polnisch-Deutsch für die Pflege zu Hause

Rozmówki polsko-niemieckie do opieki domowej

2., aktualisierte, überarbeitete und erweiterte Auflage

Mit 87 Abbildungen

Unter Mitarbeit von Dagmar Seitz, Joanna Konopinski
und Ewa Keller-Wielopolska

Nina Konopinski-Klein
Heilsbronn, Deutschland

ISBN 978-3-662-53562-2 ISBN 978-3-662-53563-9 (eBook)
DOI 10.1007/978-3-662-53563-9

Die Deutsche Nationalbibliothek verzeichnet diese Publikation in der Deutschen Nationalbibliografie; detaillierte bibliografische Daten sind im Internet über <http://dnb.d-nb.de> abrufbar.

© Springer-Verlag GmbH Deutschland 2014, 2017

Das Werk einschließlich aller seiner Teile ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwertung, die nicht ausdrücklich vom Urheberrechtsgesetz zugelassen ist, bedarf der vorherigen Zustimmung des Verlags. Das gilt insbesondere für Vervielfältigungen, Bearbeitungen, Übersetzungen, Mikroverfilmungen und die Einspeicherung und Verarbeitung in elektronischen Systemen.

Die Wiedergabe von Gebrauchsnamen, Handelsnamen, Warenbezeichnungen usw. in diesem Werk berechtigt auch ohne besondere Kennzeichnung nicht zu der Annahme, dass solche Namen im Sinne der Warenzeichen- und Markenschutz-Gesetzgebung als frei zu betrachten wären und daher von jedermann benutzt werden dürften.

Der Verlag, die Autoren und die Herausgeber gehen davon aus, dass die Angaben und Informationen in diesem Werk zum Zeitpunkt der Veröffentlichung vollständig und korrekt sind. Weder der Verlag noch die Autoren oder die Herausgeber übernehmen, ausdrücklich oder implizit, Gewähr für den Inhalt des Werkes, etwaige Fehler oder Äußerungen.

Umschlaggestaltung: deblik Berlin
Fotonachweis Umschlag: © Alexander Rath/thinkstock

Gedruckt auf säurefreiem und chlorfrei gebleichtem Papier

Springer ist Teil von Springer Nature
Die eingetragene Gesellschaft ist Springer-Verlag GmbH Deutschland
Die Anschrift der Gesellschaft ist: Heidelberger Platz 3, 14197 Berlin, Germany

Vorwort zur 2. Auflage – Słowo wstępne do drugiego wydania

Zuerst möchte ich mich bei meinen Leserinnen und Lesern für die vielen Zuschriften mit Berichten und Rückmeldungen über die Zufriedenheit mit meinem Buch und dessen erfolgreiche Benutzung bedanken.

Przede wszystkim serdecznie dziękuję wszystkim czytelniczkom i czytelnikom za liczną korespondencję zawierającą sprawozdania i wyrazy zadowolenia oraz wiele cennych uwag odnośnie pierwszego wydania.

Inzwischen wurde dieses Buch auch ins Rumänische und Slowakische sowie Russische und Kroatische übersetzt. Die ersten beiden Übersetzungen sind vor allem für den Einsatz in Österreich und in der Schweiz vorgesehen.

Książka została przetłumaczona na rumuński i słowacki jak i na rosyjski i chorwacki. Książki w językach rumuńskim i słowackim są w obiegu z myślą o pracownikach w Austrii i w Szwajcarii.

Bei fast jedem Buch stellt man nach der Abgabe des Manuskripts fest, dass man manche Sachen anders oder ausführlicher bearbeiten könnte. Diese neuen Gedanken sowie die Anregungen meiner Leser habe ich in diese zweite Auflage eingearbeitet.

Często, po otrzymaniu pierwszego egzemplarza gotowej książki, autorzy stwierdzają, iż niektóre tematy mogły być dokładniej opisane czy wyjaśnione. Nowe pomysły oraz sugestie czytelników wprowadziłam do drugiego wydania.

Die wichtigsten Änderungen sind:

- Das Stichwortverzeichnis ist jetzt zweisprachig. So können auch die Verwandten des Betreuten besser ihr Anliegen finden.
- Ganz neu ist der Themenbereich Trennung, Sterben, Verabschieden (► Kap. 11).
- Ebenfalls neu sind allgemeine Informationen zur Auswahl einer geeigneten Agentur oder Pflegerinnenvermittlung (► Kap. 14).
- Ein neues Kapitel enthält wichtige Adressen in Deutschland, die das Einleben der Pflegerin unterstützen können (► Kap. 15).
- Die Tabellen mit Wörtern/Vokabeln wurden erweitert.
- Zum schnellen Finden einzelner Bereiche habe ich einige neue Abbildungen eingefügt, die beim Blättern im Buch sofort ins Auge fallen.

Istotne zmiany:

- Indeks słów jest dwujęzyczny co ułatwi porozumiewanie się, także rodzinie osoby pielęgowanej.
- Nowe tematy to: rozstanie/rozłąka, śmierć/umieranie, pożegnanie.
- Nowy rozdział z informacjami dotyczącymi wyboru odpowiedniej agencji opiekunek osób starszych.
- Kolejny rozdział zawierający ważne adresy, które mogą być przydatne w codziennym życiu opiekunki.

- Poszerzony został wykaz słówek.
- Na marginesie stron znajdują się nowe ilustracje ułatwiające szybkie znalezienie odpowiedniego rozdziału.

Ich habe auch einige Zuschriften erhalten mit Berichten über die Arbeit als Pflegerin/ Pfleger in Deutschland. Dabei wurde ein neuer Aspekt sichtbar: Viele Pflegerinnen werden nicht nur zur eigentlichen Pflege, sondern auch als Begleitperson, als Unterstützung im Alltag oder als „Lebenshilfe“ eingestellt. Die dabei betreuten Personen sind nicht körperlich pflegebedürftig, sondern nur aufgrund des Alters nicht mehr imstande, ihren Alltag alleine zu meistern.

*Otrzymałam korespondencję z opisami pracy opiekunek osób starszych, w której uwi-
docznił się nowy wymiar tego zajęcia. Wiele opiekunek sprawuje rolę osoby towarzyszącej,
pomagającej w codziennym życiu. Są to przypadki osób potrzebujących wsparcia ze względu
na podeszły wiek, a nie z uwagi na stan zdrowia.*

Um in meinem Buch dieser Erweiterung der Zielgruppe gerecht zu werden, nenne ich in der zweiten Auflage alle zu pflegenden Personen „der Betreute“ (wie in der ersten Auflage in der männlichen Form) und bleibe für die pflegende bzw. betreuende Seite weiterhin bei der Bezeichnung „die Pflegerin“ (weiblich).

*Wzięłam ten aspekt pod uwagę i w tym wznowionym wydaniu wszystkie osoby potrze-
bujące opieki nazwałam „podopieczny“ (jak w poprzednim wydaniu w formie męskiej),
a osobę opiekującą się „opiekunka“ (w formie żeńskiej).*

Ich hoffe, mit diesen Erweiterungen und Verbesserungen noch mehr Nutzen und Zufriedenheit bei meinen Leserinnen und Lesern zu erreichen, und freue mich weiterhin über jede Form von Feedback.

*Mam nadzieję, że to drugie, poprawione i rozbudowane wydanie mojej książki znajdzie
szeroki i pozytywny oddźwięk wśród czytelniczek i czytelników. W dalszym ciągu proszę
o uwagi i propozycje na adres: info@cct-konopinski.de.*

Nina Konopinski-Klein

Heilsbronn, Januar 2017

Vorwort zur 1. Auflage – Słowo wstępne do pierwszego wydania

- » Im Dezember 2013 waren in Deutschland 2,63 Millionen Menschen pflegebedürftig im Sinne des Pflegeversicherungsgesetzes (SGBXI). Mehr als zwei Drittel (71 % oder 1,86 Millionen) aller Pflegebedürftigen wurden zu Hause versorgt [...] Von diesen erhielten 1,25 Millionen Pflegebedürftige ausschließlich Pflegegeld – das bedeutet, dass sie in der Regel allein durch Angehörige gepflegt wurden. (Statistisches Bundesamt, Deutschland. Pressemitteilung Nr. 094 vom 12.03.2015)
- » *W grudniu 2013 było w Niemczech 2,63 miliona osób wymagających opieki (SGBXI). Ponad dwie trzecie (71 % lub 1,86 miliona) tych osób otrzymało opiekę w domu... Statystycznie 1,25 miliona osób pobierało zasiłek opiekuńczy, co oznacza, że opiekę sprawowali wyłącznie członkowie rodziny.*

Liebe Leserin, lieber Leser,
Droga Czytelniczko, drogi Czytelniku,

wenn Sie dieses Buch in der Hand halten, überlegen Sie oder haben sich bereits entschieden, künftig in Deutschland als Pfleger(in) älterer Menschen zu arbeiten.

Fakt, że wzięła Pani tę książkę do ręki oznacza, że zastanawia się Pani, a może nawet już zdecydowała się pracować w przyszłości w Niemczech jako opiekunka osób starszych.

Książka skierowana jest zarówno do kobiet jak i do mężczyzn, jednak dla ułatwienia czytania polskiego tłumaczenia „osoba opiekująca się“ (opiekunka) przedstawiona jest jako osoba płci żeńskiej.

Da ich selbst vor 30 Jahren mit Sprachkenntnissen nahezu an der Nullgrenze nach Deutschland kam, kann ich sehr leicht nachvollziehen, wo die größten sprachlichen Hürden liegen. Ich möchte Sie dabei unterstützen, die Verständigung zu erleichtern und sich dadurch besser in Deutschland einzuleben.

Jako że sama przed 30 laty przyjechałam do Niemiec ze znajomością języka niemieckiego mniej więcej na poziomie zerowym, wiem, gdzie leżą największe trudności językowe. Chcę Panią wesprzeć i ułatwić porozumiewanie się, by łatwiej się Pani żyło w Niemczech.

- » Dieses Buch wird Ihnen helfen, sich in Alltags- und Pflegesituationen zurechtzufinden.

Ta książka pomoże Pani odnaleźć się w sytuacjach życia codziennego i w trakcie sprawowania opieki.

Die Ausschreibungen diverser Firmen bei der Suche nach geeignetem Personal zur Pflege deutscher Patienten setzen Kenntnisse der deutschen Sprache voraus. Ich gehe davon aus, dass Sie bereits einen Kurs absolviert haben oder gerade dabei sind, sich auf irgendeine

Weise mit Deutsch auseinanderzusetzen. Trotzdem fange ich in diesem Buch mit Basisinformationen an – mit der Aussprache, Begrüßungssätzen und leichten Gesprächen. Über die Tiefe der Unterhaltung können Sie jedoch selbst entscheiden, ich habe auch anspruchsvollere Vokabeln eingebaut.

W ofertach firm szukających personelu do opieki nad niemieckimi pacjentami istotnym warunkiem jest znajomość języka niemieckiego. Wychodzę z założenia, że ukończyła Pani odpowiedni kurs lub ma aktualnie kontakt z językiem. Pomimo tego zaczynam tę książkę informacjami podstawowymi: wymową, zwrotami pozdrowienia i prostymi rozmowami. Może Pani sama zdecydować o poziomie zaawansowania. W tym celu zamieściłam również trudniejsze wyrażenia.

Die Gliederung des Buches ist an Ihr tägliches Leben mit Ihrem Betreuten angepasst. Sie finden Beispiele für die Kommunikation mit Personen in unterschiedlicher Pflegebedürftigkeit. Es kann passieren, dass sich Ihr Betreuer aufgrund seines Zustandes nicht gut mit Ihnen unterhalten kann. Sie werden trotzdem Gelegenheit haben, zu sprechen: mit der Familie der Person, mit gesetzlichen Vertretern oder mit den Nachbarn und dem Arzt. Hierfür sind Sie gut gewappnet. Es kann aber auch sein, dass Ihr Betreuer nur körperlich eingeschränkt, dafür aber immer noch sehr fit im Kopf ist. Mit diesem Buch sind Sie auch für diese Möglichkeit gut ausgerüstet. Auf den folgenden Seiten entdecken Sie mehrere Beispiele, worüber Sie sich unterhalten können und was Sie gemeinsam unternehmen können.

Koncept książki jest dopasowany do Pani rutynowego przebiegu dnia, związanego z opieką nad osobą niepełnosprawną. Znajdzie Pani przykłady rozmów z osobami o różnym stopniu niesamodzielności. Może się zdarzyć, że Pani podopieczny nie będzie w stanie rozmawiać. Mimo tego, będzie Pani miała inne możliwości komunikacji: z rodziną osoby pielęgowanej, z przedstawicielem prawnym lub z sąsiadami czy lekarzem. Do takich sytuacji będzie Pani dobrze przygotowana. Może się też zdarzyć, że osoba pielęgowana będzie jedynie fizycznie upośledzona, ale bardzo sprawna umysłowo. Dzięki tej książce będzie Pani przygotowana również na taką okoliczność. Na dalszych stronach znajdzie Pani wiele przykładów, o czym można rozmawiać i co można wspólnie przedsięwziąć.

- **Das Buch ist so aufgebaut, dass Sie es, falls Sie Ihr Gegenüber nicht richtig verstehen, Ihrem Gesprächspartner vorlegen und ihn bitten können, entsprechende Wünsche und Formulierungen zu zeigen.**

Książka jest tak zredagowana, że nawet w przypadku, gdy Pani nie rozumie swojego rozmówcy, to może mu Pani ją pokazać i poprosić o wskazanie odpowiednich życzeń czy zwrotów.

Mit diesem Buch möchte ich nicht nur bewirken, dass Sie in jeder Situation des Pflegealltags schnell nachschlagen können, sondern auch dazu beitragen, dass Sie Ihre bereits vorhandenen Deutschkenntnisse verbessern bzw. perfektionieren. Nutzen Sie die breiten, leeren Seitenränder des Buches für eigene Bemerkungen, Vokabeln oder Notizen und machen Sie es so zu Ihrem ganz persönlichen Sprachbuch!

Ich möchte Sie dazu ermuntern, die deutsche Sprache zu lernen und dank dieser Fertigkeit so viele Kontakte wie möglich zu knüpfen.

Moim celem jest, aby ta książka była nie tylko poradnikiem w zakresie opieki nad osobą chorą, ale również pomocą w pogłębieniu znajomości języka niemieckiego lub nawet jego udoskonaleniu. Szeroki margines pozwala na wpisywanie własnych notatek czy słówek. W ten sposób stworzy Pani swój prywatny podręcznik do nauki języka.

Chcę zainteresować Panią językiem niemieckim, gdyż znajomość języka ułatwi Pani zawieranie wielu nowych znajomości i kontaktów.

Sollten Sie Anregungen, Ergänzungen und Ideen zu diesem Buch haben, schreiben Sie mich an. Ich freue mich und werde versuchen, diese in der nächsten Auflage einzuarbeiten.

Jeśli ma Pani jakiegokolwiek propozycje, uzupełnienia lub pomysły odnośnie tej książki, to proszę do mnie napisać. Ucieszę się z każdej otrzymanej uwagi i postaram się w następnym wydaniu wprowadzić ewentualne uzupełnienia. info@cct-konopinski.de

Ein deutsches Sprichwort sagt:

Niemieckie przysłowie mówi:

„Das beste Deutsch ist, das von Herzen kommt!“

„Najlepsza niemczyzna pochodzi z serca!“

Ich wünsche Ihnen viel Erfolg und Glück in Deutschland.

Życzę Pani/Panu dużo szczęścia i powodzenia w Niemczech.

Nina Konopinski-Klein

Heilsbronn, im November 2013

Die Autorinnen – Autorki

■ Nina Konopinski-Klein

Geboren in Oberschlesien/Polen. Lebt seit 1981 in Bayern. Studierte in Deutschland Betriebswirtschaft und Informatik (VWA). Hat in einem forschenden Pharmaunternehmen über 20 Jahre in den Bereichen wissenschaftlicher Informationsdienst, Marktforschung und zuletzt als leitende Angestellte im Marketing gearbeitet.

Arbeitet seit 2012 als selbständige Beraterin und Trainerin im Gesundheitsbereich (Ärzte, Apotheker, Praxispersonal und Pharmafirmen) und studiert Psychologie.

Urodzona w Polsce na Górnym Śląsku. Od roku 1981 mieszka w Bawarii. W Niemczech studiowała ekonomię i informatykę (VWA). Pracowała ponad 20 lat w wiodącym, badawczo-rozwojowym przedsiębiorstwie farmaceutycznym w działach informacji naukowej, badania rynku i w ostatnich latach jako menedżer w marketingu.

Obecnie pracuje jako niezależny doradca i szkoleniowiec w resorcie zdrowia (lekarze, farmaceuci, pracownicy praktyk lekarskich i firm farmaceutycznych) i studiuje psychologię.

Dieses Buch entstand mit der tatkräftigen Unterstützung von:

Przy powstawaniu tej książki aktywnie współdziałały:

■ Dagmar Seitz

Geboren in Deutschland. Studierte Germanistik und Anglistik. Selbständig als Redakteurin, Texterin und Lektorin.

Urodzona w Niemczech. Studiowała germanistykę i anglistykę. Niezależna redaktorka i lektorka.

■ Joanna Konopinski

Geboren in Oberschlesien/Polen. Lebt seit 1998 in Deutschland. Unternehmerin im Einzelhandel in Polen. Erfolgreiche Naturkosmetik-Beraterin in Deutschland.

Urodzona w Polsce na Górnym Śląsku. Od roku 1998 mieszka w Niemczech. W Polsce prowadziła działalność handlową. W Niemczech wieloletnia konsultantka w branży Kosmetyka Naturalna.

■ Ewa Keller-Wielopolska

Geboren in Oberschlesien/Polen. Seit 1989 in Bayern. Studierte Kulturpädagogik, Politikwissenschaft und Journalistik. Freie Mitarbeiterin des Bezirks Mittelfranken und engagierte Aktivistin der Deutsch-Polnischen Gesellschaft in Franken. Sie ist für den letzten Schliff des polnischen Textes verantwortlich.

Urodzona w Polsce na Górnym Śląsku. Od 1989 mieszka w Niemczech. Studiowała pedagogikę kultury, nauki polityczne oraz dziennikarstwo. Jest niezależną współpracownicą okręgu Środkowej Frankonii i zaangażowaną działaczką Towarzystwa Niemiecko-Polskiego we Frankonii. Odpowiada za ostatni szlif językowy polskiej wersji tekstu.

Ich bedanke mich herzlich. Es hat mir viel Spaß gemacht, mit Euch zu arbeiten.
Serdecznie dziękuję. Praca z Wami była dla mnie prawdziwą przyjemnością.

Inhaltsverzeichnis – Spis treści

1	Hinweise – Wskazówki	1
2	Vorstellung – Zapoznanie	9
2.1	Begrüßung und Abschied – Przywitanie i pożegnanie	10
2.2	Verständigung – Porozumiewanie się	11
2.3	Person – Osoba	11
2.4	Familie – Rodzina	12
2.5	Wohnort – Miejsce zamieszkania	14
2.6	Beruf und Ausbildung – Zawód i wykształcenie	16
2.7	Interessen – Zainteresowania	17
2.8	Erfahrung – Doświadczenie	20
2.9	Das erste Treffen – Pierwsze spotkanie	21
3	Gespräche – Konwersacja	25
3.1	Allgemeine Fragen – Pytania ogólne	26
3.2	Wichtige Sätze – Ważne zdania	27
3.3	Befinden – Samopoczucie	28
3.4	Grüße und Glückwünsche – Pozdrowienia i życzenia	29
3.5	Wetter – Pogoda	29
3.6	Religion – Wiara / wyznanie	31
4	Allgemeines – Ogólne informacje	33
4.1	Zahlen – Liczby	34
4.2	Maßeinheiten – Jednostki miary	36
4.3	Temperatur – Temperatura	37
4.4	Wochentage und Tageszeiten – Dni tygodnia i pory dnia	38
4.5	Monate und Jahreszeiten – Miesiące i pory roku	38
4.6	Feiertage – Święta i jubileusze	39
4.7	Uhrzeit – Czas	44
4.8	Farben – Kolory	46
4.9	Eigenschaften – Właściwości, cechy	47
4.10	Gefühlszustände – Stany emocjonalne	57
4.11	Positionen – Pozycje	60
5	Der menschliche Körper – Anatomia człowieka	65
5.1	Kopf – Głowa	66
5.2	Körper – Ciało	67
5.3	Gliedmaßen – Kończyny	69
5.4	Innere Organe / Organsysteme – Narządy wewnętrzne	70

6	Gesundheit und Befinden – Zdrowie i samopoczucie	71
6.1	Befinden allgemein – Ogólnie o samopoczuciu	72
6.2	Schmerzen – Bóle	73
6.3	Häufige Erkrankungen und Beschwerden – Powszechnie występujące choroby i dolegliwości	76
6.3.1	Allergien – Alergie	76
6.3.2	Erkrankungen der Atemwege – Choroby układu oddechowego	77
6.3.3	Erkältungskrankheiten – Przeziębienie	78
6.3.4	Hauterkrankungen – Choroby skóry	80
6.3.5	Erkrankungen des Herz-Kreislauf-Systems und der Blutgefäße – Choroby układu krążenia i naczyń krwionośnych	83
6.3.6	Infektionskrankheiten – Choroby zakaźne	85
6.3.7	Neurologische Erkrankungen – Choroby układu nerwowego	87
6.3.8	Erkrankungen der Nieren und der Blase – Choroby nerek i pęcherza moczowego	89
6.3.9	Erkrankungen des Skeletts, der Knochen und des Muskelapparates – Choroby układu kostnego i mięśniowego	91
6.3.10	Erkrankungen des Verdauungstraktes – Choroby układu pokarmowego	92
6.3.11	Aggression – Agresja	94
6.3.12	Schlafstörungen – Zaburzenia snu	96
6.4	Medizinische Geräte und Pflegeausrüstung – Urządzenia medyczne i wyposażenie techniczne do pielęgnacji	98
6.5	Medikamente – Lekarstwa	102
6.6	Arztbesuch – Wizyta u lekarza	104
6.7	Krankengymnastik – Gimnastyka zdrowotna	109
7	Wohnung – Mieszkanie	111
7.1	Wohnumfeld – Mieszkanie i otoczenie	112
7.1.1	Treppenhaus – Klatka schodowa	112
7.1.2	Diele – Przedpokój	113
7.1.3	Wohnzimmer – Pokój dzienny / salon	115
7.1.4	Schlafzimmer – Sypialnia	117
7.1.5	Gästezimmer – Pokój gościnny	117
7.1.6	Abstellkammer – Komórka / spiżarnia / pomieszczenie gospodarcze	118
7.1.7	Küche – Kuchnia	119
7.1.8	Badezimmer – Łazienka	121
7.2	Alltagssituationen – Sytuacje dnia codziennego	122
7.2.1	Lüften – Wietrzenie	122
7.2.2	Heizen – Ogrzewanie	124
7.2.3	Ordnung halten und putzen – Utrzymywanie porządku i sprzątanie	125
7.2.4	Wäsche pflegen – Pranie	126
7.3	Haustiere – Zwierzęta domowe	127

8	Tagesplan – Plan dnia	129
8.1	Schlafen und aufstehen – Spanie i wstawanie	130
8.2	Körperpflege – Higiena osobista	132
8.2.1	Bettlägerige Person – Osoba obłożnie chora	134
8.2.2	Mobile Person – Osoba chodząca	134
8.2.3	Pflege einzelner Körperteile – Pielęgnacja poszczególnych części ciała	137
8.3	Anziehen – Ubieranie	141
8.3.1	Kleidung und Schmuck – Odzież i biżuteria	142
8.3.2	Reparaturen und Kleidungspflege – Naprawy i pielęgnacja odzieży	144
8.4	Essen und Lebensmittel – Posiłki i artykuły spożywcze	145
8.4.1	Frühstück – Śniadanie	148
8.4.2	Mittagessen – Obiad	151
8.4.3	Abendessen – Kolacja	154
8.5	Einkaufen – Zakupy	156
8.6	Spazierengehen – Wyjście na spacer	166
8.7	Unterwegs – W drodze	168
8.8	Fernsehen und Radio hören – Oglądanie telewizji i słuchanie radia	169
8.9	Telefonieren – Telefonowanie	171
8.10	Sonstige Beschäftigung – Inne zajęcia	172
9	Notfallsituationen und Tipps für die Pflegerinnen und die Familien der Betreuten – Komunikacja w nagłych wypadkach i wskazówki dla opiekunek i rodzin podopiecznych	175
9.1	Allgemeines – Ogólne informacje	176
9.1.1	Beispielsituationen – Przykłady różnych sytuacji	177
9.1.2	Notfallsituationen – Nagłe wypadki	179
9.2	Wichtige Telefonnummern – Ważne numery telefonów	182
9.3	Zu benachrichtigende Personen – Osoby, które należy zawiadomić w razie potrzeby	183
9.4	Tipps für die Pflegerin – Wskazówki i porady dla opiekunki	183
10	Pflegeberichte – Raport / sprawozdanie z pielęgnacji	191
10.1	Allgemeine Informationen – Ogólne informacje	192
10.2	Tagesbericht mit Beispiel – Wzór sprawozdania z przykładem	193
10.3	Pflegetagebuch – Sprawozdanie z pielęgnacji	195
11	Abschied / Trennung – Pożegnanie / rozłąka	199
11.1	Abreise – Odjazd	200
11.2	Kündigung – Wypowiedzenie	201
11.3	Tod – Śmierć	204

12	Aussprache – Wymowa	207
13	Grammatik – Gramatyka	213
13.1	Substantive – Rzeczowniki	214
13.2	Verben – Czasowniki	214
14	Wichtige Hinweise zur Organisation der Pflegebeschäftigung – Ważne wskazówki dotyczące organizacji opieki	225
14.1	Vorteile der Vermittlung durch eine Arbeitsagentur – Korzyści współpracy z agencją pośrednictwa	226
14.2	Informationen für die Pflegerin – Informacje dla opiekunki	227
14.3	Informationen für die Familie der zu pflegenden Person – Informacje dla rodziny osób pielęgnowanych	228
15	Wichtige Adressen – Ważne adresy	233
15.1	Ämter und Verbände – Urzędy i stowarzyszenia	234
15.2	Pflegeagenturen / Vermittlungsagenturen in Deutschland – Agencje Opieki / Pośrednictwa Agencji na terenie Niemiec	236
15.3	Interessante Internetforen – Interesujące i ciekawe fora internetowe	238
15.4	Dieses Buch ist erhältlich – Książkę można nabyć	238
	Serviceteil	239
	Stichwortverzeichnis	240
	Indeks	247

Hinweise – Wskazówki

Bei der Zusammenstellung der Themen habe ich fast alle Bereiche des täglichen Lebens und vor allem des Lebens bei dem Betreuten eingeschlossen. Anhand der Inhalte können Sie sich auf einen Besuch beim Arzt, auf eine Einkaufssituation oder auf eine Unterhaltung vorbereiten. Alle Gespräche sind in Form von Dialogen dargestellt, die für die jeweilige Situation typisch sind. Blättern Sie im Buch, so werden Sie schnell die Form der Darstellung erkennen.

Wzięłam pod uwagę prawie wszystkie realia zachodzące w codziennej pielęgnacji osoby wymagającej opieki. Dzięki temu może się Pani przygotować do każdej sytuacji niezależnie od tego, czy to jest wizyta u lekarza, zakupy czy rozmowa. Wszystkie rozmowy są w formie dialogów odnoszących się do różnych sytuacji. Proszę przejrzyć książkę, a wówczas zauważy Pani jej prostą formę prezentacji.

Beispiel – Przykład

Betreuter / deutscher Satz – Betreuter / Übersetzung ins Polnische (polnische Übersetzung immer kursiv)

Podopieczny / zdanie w języku niemieckim – podopieczny / zdanie w języku polskim (zawsze pochyło)

Zu jedem Kapitel oder Unterkapitel gehört ein kleines Wortverzeichnis mit den für diese Situation üblichen Wörtern. An manchen Stellen habe ich auch eine Erklärung der Hintergründe oder einen Tipp für Sie hinzugefügt. Alle diese Informationen und Wörter sind absatzweise angeordnet, immer zuerst auf Deutsch und dahinter bzw. darunter kursiv auf Polnisch. Die Übersetzung kann hier und da ein wenig holprig erscheinen, mir war es aber sehr wichtig, nicht literarisch, sondern so genau wie möglich zu übersetzen. Somit können Sie die in der Übersetzung vorhandenen Wörter in dem deutschen Satz erkennen. Hier hat der korrekte deutsche Satzbau die höchste Priorität. Sie wollen schließlich Deutsch lernen, Polnisch sprechen können Sie schon.

Każdy rozdział lub podrozdział zawiera mały słowniczek ze słowami typowymi dla aktualnego tematu. W niektórych miejscach załączyłam wyjaśnienie przyczyn lub rady pasujące do sytuacji. Wszelkie informacje i słowa są zawarte w punktach najpierw w języku niemieckim i obok lub pod spodem pochyło w języku polskim. Tłumaczenie polskie może się od czasu do czasu wydawać nieudolne, „po polskiemu”, jednak dla mnie było bardzo ważne, aby przykład był jak najbardziej dosłowny, a nie literacki. W ten sposób może Pani zawarte w tłumaczeniu słowa rozpoznać w zdaniu niemieckim. Gramatyka i budowa zdań w języku niemieckim jest w pełni poprawna. W końcu chce się Pani uczyć języka niemieckiego, polską mowę znamy.

Apropos Polnisch – zur besseren Lesbarkeit, um nicht jedes Wort mit weiblicher und männlicher Endung schreiben zu müssen, habe ich mich im gesamten Buch für folgende Formen entschieden:

- Die pflegende Person ist weiblich und wird durchgehend „Pflegerin“ genannt.
- Die gepflegte Person ist männlich (um gerecht zu bleiben) und wird „Betreuter“ genannt.
- Die Kontaktpersonen (Familienangehörige des Betreuten, gesetzliche Vertreter, Entscheider usw.) werden alle einheitlich „verantwortliche Person“ genannt.

Sollte es bei Ihnen anders sein (männlicher Pfleger, weibliche Betreute), spielt das in der deutschen Sprache keine große Rolle. Es gibt außer dem Artikel kaum einen Unterschied (der Betreute / die Betreute, der Pfleger / die Pflegerin).

A propos „po polsku” – dla jednoznacznej czytelności, by nie pisać każdego słowa w żeńskiej i męskiej formie, zdecydowałam się w całej książce używać następujących sformułowań:

- *Osoba pielęgnująca jest płci żeńskiej i będzie nazywana „opiekunka”.*
- *Osoba pielęgnowana jest płci męskiej (dla zachowania równowagi) i nazywam ją „podopieczny”.*
- *Osoby kontaktowe: rodzina osoby pielęgnowanej, przedstawiciele prawni, osoby decydujące itd. mają wspólną, jedną nazwę „osoba odpowiedzialna”.*

W odwrotnej sytuacji, czyli męski opiekun, żeńska osoba pielęgnowana, nie ma to w języku niemieckim znaczenia. Oprócz rodzajnika nie ma w języku niemieckim różnicy.

Die Artikel sind wichtig und gleichzeitig die größte Fehlerquelle, wenn man Deutsch als Fremdsprache lernt. Sie unterscheiden sich oft von den polnischen, z. B. der Stern (männlich) – *ta gwiazda* (weiblich). Somit empfiehlt es sich, jedes Substantiv gleich mit dem dazugehörigen Artikel zu lernen.

Rodzajniki są bardzo istotne i równocześnie są one źródłem wielu błędów w czasie nauki języka niemieckiego. Często różni się od rodzaju w języku polskim i tak na przykład: gwiazda jest w języku niemieckim rodzaju męskiego „ten” (der Stern), a nie jak w polskim „ta gwiazda”. Dlatego radzę uczyć się każdego słowa od razu z rodzajnikiem.

Wenn Sie nach bestimmten Formulierungen oder Wörtern suchen, haben Sie folgende Möglichkeiten:

- Entweder im Inhaltsverzeichnis suchen. Hier sind beide Sprachen in Spalten aufgelistet.

- Oder im Sachregister. Das ist auf Polnisch und Deutsch. Auch hier können Sie entsprechende Themen schnell finden. Bei jedem Wort steht ein Verweis zu der Seite mit dem gesuchten Thema.
- In ► Kap. 13 habe ich einige Verben im Infinitiv und in den zwei wichtigsten Formen aufgelistet. Dort finden Sie auch eine einfache Erklärung zum Umgang mit den Zeitformen.

Jeśli szuka Pani odpowiedniego sformułowania lub słowa, to ma Pani do dyspozycji następujące możliwości:

- Szukanie w spisie treści. Oddzielne szpalty wyrazów dla każdego języka.
- W indeksie, który jest w języku polskim i niemieckim, może Pani szybko znaleźć odpowiedni temat. Przy każdym słowie znajduje się odnośnik do szukanego tematu i strony.
- W ► rozdziale 13 przedstawiłam parę czasowników w bezokoliczniku i w ważnych formach odmiany. Tam znajdzie Pani proste wytłumaczenie jak używać tych form odmiany.

Ich habe versucht, soweit es mir möglich war, alle Bereiche des täglichen Lebens einer Pflegerin vollständig oder zumindest ausreichend abzudecken. Wenn Sie in einer Einrichtung tätig sein sollten, werden Ihnen Themen wie Pflegeberichte oder organisatorische Maßnahmen fehlen. Diese können Sie in entsprechenden Büchern nachschlagen, die auf diesen Bereich spezialisiert sind. Die meisten Pflegeeinrichtungen haben spezifische Standards für ihre Mitarbeiter und sie werden vor Ort diesbezüglich geschult. Auch wenn Sie den einen oder anderen Themenbereich dieses Buches in Ihrer aktuellen Situation vielleicht nicht brauchen, scheuen Sie sich trotzdem nicht, hin und wieder in einer freien Minute darin zu blättern, um neue Wörter und Sätze zu entdecken.

Staralam się, w ramach moich możliwości, objąć całościowo wszelkie zakresy dnia codziennego opiekunki. Jeśli miałaby Pani pracować w ośrodku opieki, to będą Pani brakowały informacje dotyczące sprawozdań z przebiegu opieki. Te znajdzie Pani w fachowych książkach. Ośrodki opieki kierują się odpowiednimi przepisami i normami, więc w razie konieczności zostanie Pani w tym kierunku przeszkolona. Nawet, jeśli Pani któregoś rozdziału w swojej aktualnej sytuacji nie potrzebuje, to radzę, od czasu do czasu, w wolnej chwili przeglądać książkę i odkrywać przy tej okazji nowe słowa lub zdania.

■ Allgemeines zum Umgang mit der Sprache – *Rady ogólne na temat języka*

Die Kenntnis einer Sprache ist sehr relativ. Jeder von uns hat schon mal eine fremde Sprache gelernt und sich insgeheim gefragt, welcher Kenntnis- und Verständigungsstand als genügend oder ausreichend zu sehen ist. Da wir alle vier, die sich mit diesem Buch befassen haben, viel Erfahrung mit dem Erlernen von Fremdsprachen haben, bieten wir Ihnen noch ein paar Tipps:

Zakres znajomości języka obcego jest względny. Każdy z nas uczył się już kiedyś języka obcego i sam zadawał sobie pytanie, od którego momentu znajomość języka obcego i możliwość posługiwania się nim jest zadowalająca. Jako że my, wszystkie cztery osoby, które zajmowały się tą książką, mamy wiele doświadczenia w tym zakresie, to proponujemy kilka wskazówek:

- Versuchen Sie, sich jeden Tag mindestens eine Viertelstunde lang mit Deutsch zu befassen.
Proszę starać się codziennie, przynajmniej przez kwadrans zajmować językiem niemieckim.
- Nehmen Sie jede Gelegenheit wahr, mit deutschsprachigen Personen in Kontakt zu treten und sich zu unterhalten.
Proszę wykorzystać każdą okazję do kontaktu z osobami mówiącymi po niemiecku i próbować z nimi rozmawiać.
- Versuchen Sie, so oft wie möglich deutsches Radio zu hören und deutsche Fernsehprogramme zu schauen. Auch wenn Sie nicht alles verstehen, mit der Zeit wird es besser und Sie werden überrascht sein, welche Fortschritte Sie machen. Der häufigste Fehler von im Ausland lebenden Personen ist das Zögern, von sich aus den gewohnten Kreis zu verlassen. Es werden meist nur gleichsprachige Freundschaften geschlossen, schnellstmöglich wird ein Satellitenfernseher mit Programmen in der Muttersprache eingerichtet, es wird in Geschäften mit Produkten aus der Heimat eingekauft usw. Das ist verständlich, denn dadurch fühlt man sich sicherer und wohler, aber bezüglich der Integration und des Erlernens der deutschen Sprache ist es kontraproduktiv.
Proszę starać się tak często, jak tylko jest to możliwe, słuchać niemieckiego radia i oglądać niemieckie programy telewizyjne. Nawet, jeśli Pani wszystkiego nie zrozumie, to z czasem będzie lepiej i zdziwi się Pani, jakie zrobiła postępy. Najczęstszym błędem osób mieszkających za granicą jest zwlekanie z oderwaniem się od znajomego kręgu ludzi. Często zawiera się przyjaźnie z osobami, które władają tym samym językiem, jak najszybciej zostaje zainstalowana telewizja satelitarna z progra-

mami w języku ojczystym, zakupy robione są w sklepach prowadzących produkty z kraju itd. Jest to zrozumiałe, bo w ten sposób człowiek czuje się lepiej, swobodniej i bezpieczniej. Jeśli jednak chodzi o „zadomowienie się” i opanowanie języka niemieckiego, to takie zachowanie jest niesprzyjające.

- Kaufen Sie am Anfang entweder leichte Zeitschriften oder Groschenromane in deutscher Sprache. Groschenromane sind dünne Hefte, die eine einfache Geschichte beinhalten und leicht geschrieben sind. Es gibt sie in verschiedenen Themenbereichen: Liebe, Abenteuer, Western, Krimi oder auch als Arztroman. Während Sie lesen, schauen Sie nicht bei jedem Wort im Wörterbuch nach, sondern versuchen Sie, dessen Bedeutung aus dem Kontext zu erschließen. Mit der Zeit verstehen Sie mehr und mehr und können den Schwierigkeitsgrad je nach Anspruch steigern.

Proszę na początku kupować „łatwe” czasopisma lub wydania broszurowe w języku niemieckim. Książeczki te, w formie zeszytu, zawierają teksty pisane prostym, łatwo przyswajalnym językiem. Tematyka jest bardzo różnorodna: miłość, przygody, dziki zachód, kryminały lub historyjki z życia „szpitalnego”. W czasie czytania proszę nie zaglądać przy każdym niezrozumianym słowie do słowniczka, tylko próbować zrozumieć znaczenie opisanej sytuacji. Z czasem będzie Pani dużo więcej rozumiała i będzie mogła podnieść stopień trudności językowej (tzn. wybierać trudniejsze teksty).

- Schimpfen Sie nicht. Schimpfwörter in einer fremden Sprache werden meist falsch eingesetzt oder der Schweregrad des Wortes wird nicht erkannt, so dass man dabei entweder vulgär oder lächerlich wirkt.

Proszę nie przeklinać. Przekleństwa w obcym języku są najczęściej niewłaściwie używane, a znaczenie i waga słowa nie są prawidłowo odebrane. Wówczas osoba przeklinająca brzmi wulgarnie lub niepoważnie.

■ Tipps zum Umgang mit dem Buch – **Jak korzystać z tej książki?**

Wie Sie bei der Benutzung dieses Buches am besten vorgehen? Die Möglichkeiten ergeben sich aus der Ihnen zur Verfügung stehenden Zeit. Sie können:

Jak można najlepiej z tej książki korzystać? Propozycji jest kilka, w zależności od tego ile Pani ma czasu. Można:

- Dieses Buch vom Anfang bis zum Ende lesen und Ihre Kenntnisse mit den Inhalten abgleichen. Beginnen Sie mit dem Inhaltsverzeichnis.

Książkę od początku do końca czytać i przy tym porównywać swoje znajomości języka z tekstem. W tym wypadku dobrze jest zacząć od spisu treści.

- In Alltagssituationen das Gewünschte nachschlagen und Formulierungen oder Wörter aussuchen.
Odszukać sformułowania lub słowa potrzebne w konkretnych sytuacjach codziennych.
- Wenn Sie Ihren Gesprächspartner nicht richtig verstehen, ihm das Buch vorlegen und ihn darum bitten, entsprechende Sätze zu zeigen.
Jeśli Pani nie zrozumie swojego rozmówcy, to należy pokazać mu książkę i poprosić o wskazanie odpowiedniego zdania.
- In Ihrer Freizeit bestimmte Kapitel auswählen und die Formulierungen laut lesen. Sollten Sie dem Betreuten etwas vorlesen wollen, kann auch hier das Buch sehr nützlich sein.
W wolnym czasie wybrać któryś z rozdziałów i głośno przeczytać. Jeśli chce Pani przeczytać coś osobie pielęgnowanej, to ta książka jest również dobrą lekturą.
- Das Buch als täglichen Begleiter nutzen, die Tagesberichte herauskopieren und zeitnah ausfüllen, leere Seiten bzw. die Seitenränder für eigene Notizen verwenden.
Proszę traktować tę książkę jak „towarzysza życia codziennego”. Można sprawozdania dnia kopiować i wypełniać, a marginesy strony wykorzystać na notatki.

Vorstellung – Zapoznanie

- 2.1 Begrüßung und Abschied – Przywitanie i pożegnanie – 10
- 2.2 Verständigung – Porozumiewanie się – 11
- 2.3 Person – Osoba – 11
- 2.4 Familie – Rodzina – 12
- 2.5 Wohnort – Miejsce zamieszkania – 14
- 2.6 Beruf und Ausbildung – Zawód i wykształcenie – 16
- 2.7 Interessen – Zainteresowania – 17
- 2.8 Erfahrung – Doświadczenie – 20
- 2.9 Das erste Treffen – Pierwsze spotkanie – 21

Przywitanie i pożegnanie

2.1 Begrüßung und Abschied – Przywitanie i pożegnanie

2

■ Abb. 2.1 Vorstellung und Begrüßung – Przywitanie

Herzlich willkommen	<i>Serdecznie witam/witamy</i>
Hallo	<i>Cześć (przywitanie)</i>
Guten Morgen	<i>Dzień dobry (rano)</i>
Guten Tag	<i>Dzień dobry (cały dzień)</i>
Mahlzeit	<i>Dzień dobry w porze obiadowej, też smacznego</i>
Guten Abend	<i>Dobry wieczór</i>
Auf Wiedersehen	<i>Do widzenia</i>
Tschüss	<i>Cześć/pa</i>
Gute Nacht	<i>Dobranoc</i>
Schlafen Sie gut	<i>Dobrego snu</i>
Bis morgen	<i>Do jutra</i>
... übermorgen	<i>... pojutrze</i>
... nächste Woche	<i>... przyszłego tygodnia</i>
... bald	<i>... rychłego zobaczenia</i>
... zum nächsten Mal	<i>... do następnego razu (■ Abb. 2.1)</i>

■ ■ Dialog

- Ich begrüße Sie herzlich.
Serdecznie Panią witam.
- Es freut mich, Sie kennenzulernen.
Miło mi Pana poznać.
- Danke für die Einladung.
Dziękuję za zaproszenie.
- Ich möchte mich verabschieden.
Chciałabym się pożegnać.
 - Ich danke Ihnen für Ihren Besuch.
Dziękuję za odwiedzinę.
- Es war sehr nett mit Ihnen.
Było mi bardzo przyjemnie.
 - Kommen Sie bald wieder.
Proszę przyjść znowu.
 - Kommen Sie gut nach Hause.
Życzę dobrego powrotu do domu.

2.2 Verständigung – Porozumiewanie się

Porozumiewanie się

■ ■ Dialog

- Ich spreche nicht gut Deutsch.
Nie mówię dobrze po niemiecku.
- Sprechen Sie bitte langsam.
Proszę mówić wolno.
- Sprechen Sie bitte deutlich.
Proszę mówić wyraźnie.
- Ich habe Sie nicht verstanden.
Ja Pana nie zrozumiałam.
- Ich habe Sie akustisch nicht verstanden.
Ja Pana akustycznie nie zrozumiałam.
- Sprechen Sie bitte lauter.
Proszę mówić głośniej.
- Verstehen Sie mich?
Rozumie mnie Pan?
- Bitte wiederholen Sie das noch einmal.
Proszę to jeszcze raz powtórzyć.
- Verstehen Sie Englisch?
Czy rozumie Pani po angielsku?

2.3 Person – Osoba

Osoba

■ ■ Dialog

- Wie heißen Sie?
Jak Pani / Pan się nazywa?
 - Mein Name / Vorname ist / ich heiße ...
Nazywam się / mam na imię ...
- Ich habe Ihren Namen nicht verstanden, können Sie ihn bitte wiederholen?
Nie zrozumiałam Pani imienia / nazwiska, proszę powtórzyć.
- Wie ist Ihr Vorname / Nachname?
Jak Pani ma na imię / na nazwisko?
- Bitte schreiben Sie mir Ihren Namen auf.
Proszę mi zapisać Pani nazwisko.
 - Warten Sie, ich schreibe Ihnen meinen Namen auf.
Proszę poczekać, ja napiszę moje nazwisko.
- Können Sie Ihren Namen buchstabieren?
Czy może Pani przeliterować swoje nazwisko?
 - Ich buchstabiere meinen Namen.
Przeliteruję moje nazwisko.

- Wie alt sind Sie?
Ile Pani ma lat?
- Ich bin ... Jahre alt.
Ja mam ... lat.

■ Personalangaben – *Dane personalne*

der Name/Nachname	<i>nazwisko</i>
der Vorname	<i>imię</i>
das Geburtsdatum	<i>data urodzenia</i>
der Geburtsort	<i>miejsce urodzenia</i>
das Alter	<i>wiek</i>
das Geschlecht	<i>pleć</i>
die Religion	<i>wyznanie</i>
der Familienstand	<i>stan cywilny</i>
die Staatsangehörigkeit	<i>obywatelstwo</i>
der Wohnort	<i>miejsce zamieszkania</i>
die Adresse	<i>adres</i>
die Personalausweisnummer	<i>numer dowodu osobistego</i>
die Reisepassnummer	<i>numer paszportu</i>

Rodzina

2.4 Familie – Rodzina

- ■ Dialog
- Sind Sie verheiratet?
Jest Pani zamężna?
- Nein. Ich bin Single.
Nie, jestem panną / kawalerem.
- Nein, aber ich habe einen Freund / ich bin verlobt.
Nie, ale mam chłopaka / jestem zaręczona.
- Wann wollen Sie heiraten?
Kiedy Pani chce wziąć ślub?
- Noch nicht.
Jeszcze nie.
- Bald.
Niedługo.
- Dieses Jahr.
W tym roku.
- Nächstes Jahr.
W przyszłym roku.